

Ο Στέλιος

του Νίκου Ορφανίδη

Θυμάμαι την πρώτη φορά που έφτασε ο αδελφός μου ο Στέλιος στην Αθήνα, Σεπτέμβριος ήταν τοῦ 1970, ἐγὼ εἶχα πάει δυὸ βδομάδες νωρίτερα νὰ βρῶ σπίτι, τὸ συνηθίζα αὐτό, ἔκλεισα ἓνα ἡμιυπόγειο, δυάρι, πάλι στὴν Ἔσλιν, Ἔσλιν 16-18. Κτύπησε ξαφνικά τὸ κουδούνι τῆς πόρτας, δὲν τὸν περίμενα ἐκείνη τὴν ὥρα, δὲν περίμενα νὰ φτάσει τόσο νωρὶς τὸ πλοῖο, τοῦ ἀπάντησα στὸ θυροτηλέφωνο, εἶχαμε πιά κι αὐτὴ τὴν τεχνολογία, αὐτὴ τὴν πολυτέλεια, τί πολυτέλεια, ἀνάγκη ἦτανε στὰ νέα διαμερίσματα, πῶς θὰ ἀνοίγαμε ἄλλωστε; «Ποιὸς εἶναι;» «Στέλιος.» «Ποιὸς Στέλιος; «Στέλιος ρὲ σύ!!» Ἔτσι μὲ ἐκπληξῆ και ἀνησυχία, ὁ καημένος. Νόμιζε πῶς εἶχε χαθεῖ. Μήπως τὸν ἔφερε σὲ λάθος σπίτι τὸ τρίκυκλο, μὲ τὰ πραγματάκια πὺ κουβαλοῦσε.

Πάντοτε τὸν πειράζαμε τὸν Στέλιο, τοῦ κολλήσαμε κι αὐτό, τὸ «Στέλιος ρὲ σύ.» Τὰ σκεφτόμουνα αὐτά, καθὼς ἔπεσε στὰ χέρια μου μιὰ φωτογραφία τοῦ 1960, πὺ ἀνάρτησε στὸ διαδίκτυο μιὰ συμμαθήτριά του τοῦ Δημοτικοῦ. «Γ' Τάξη, Δημοτικὸ Σχολεῖο Κυθρέας, 1960.» Δέσπω Ἰωάννου. Τίποτα δὲν μοῦ ἔλεγε τὸ ὄνομα, τίποτα δὲν θυμάμαι πιά, καθὼς περνοῦν τὰ χρόνια. Ἐπρεπε νὰ παρέμβει ὁ Λουκάς πὺ ὅλους τοὺς θυμᾶται. Θυμήθηκα κι ἐγώ. Πιὸ πάνω ἀπὸ τὸ σπίτι μας ἔμεναν. Τώρα, σχεδὸν ἀπέναντι ἀπὸ τὸ σπίτι τους οἱ Τοῦρκοι ἔφτιαξαν ἓνα κοιμητήριο. Αὐτὰ τὰ εἶδα και στὸ διαδίκτυο. Μοῦ ῥβε νὰ κλάψω γιὰ τὸν Στέλιο, γιὰ ὅλα τὰ παιδάκια πὺ χάθηκαν πιά στὴ μνήμη μου. Γιὰ τὴ ζωὴ μας.

Κοίταζα μὲ προσοχή, ἀναγνώρισα ὄρθια ἀριστερὰ τὴ δασκάλα τους. Μαρί Λογγίνου. Ὁρθιος δεξιὰ ὁ Χρῆστος Λογγῖνος, ὁ διευθυντὴς μας. Μεγάλοι πιά και οἱ δυὸ στὴν ἡλικία. Ἔτσι, δυὸ χρόνια πρὶν ἀφυπηρετήσουν. Μόλις εἶχε τελειώσει ὁ ἀγώνας, πήραμε μιὰ ἀνάσα, ἔφερε τὸ σχολεῖο φωτογράφο νὰ μᾶς ἀπαθανατίσει. Ἡ μοναδικὴ ὁμαδικὴ φωτογραφία πὺ ἔχουμε ἀπὸ τὸ Δημοτικὸ. Ἐκεῖ στὰ προπύλαια. Ἐνα νεοκλασικὸ σχολεῖο τῆς δεκαετίας τοῦ 1920, ψηλὰ στὸ λόφο, κάτω ἀπλωνότανε ὁ κάμπος, ὡς κάτω, ὅσο ἔφτανε τὸ μάτι μας. Ἐλαιόδενδρα και ἔσπεριδοειδῆ. Κι ὄ,τι θές. Κι οἱ στέγες τῶν σπιτιῶν μας. Ἐμεῖς ἤμαστε στὴν Πέμπτη, μὲ δάσκαλο τὸν κύριο Γεώργιο Κοκῆ. Ὁ Στέλιος στὴν Τρίτη.

Σαράντα τόσα παιδιά στὴ φωτογραφία, πάνω ἀριστερὰ ὁ Τάκης, στὸ κέντρο ὁ Στέλιος μὲ τὸ καφέ πουλοβεράκι του, δίπλα του ὁ Τάσος. Ἐπιασα σιγά σιγά νὰ

μελετώ τη φωτογραφία, αδύνατο να τους αναγνωρίσω, ήταν ο Άνδρέας ο Φραγκούδης, ψηλά, και ο Αντώνης ο Βασιλειάδης, τους γράφω μαζί με το επώνυμό τους. Έτσι προσφωνούσε ο ένας τόν άλλο. Ήταν, σκέφτομαι οί πρώτοι, ή τάξη του Στέλιου, που αναφέρονταν στους συμμαθητές τους μαζί με το επώνυμό τους.

Κάτω ήταν οί συμμαθήτριές τους στις δυο σειρές, παιδάκια έννά τόσων χρόνων, ποῦ να τους θυμηθῶ; Έδῶ δέν τους αναγνωρίζω τώρα που έγιναν σχεδόν έβδομηντα δύο, κάποιοι έφυγαν, κοιμήθηκαν, όπως και ο Στέλιος μας, που έφυγε στην Άθήνα. Μέσα στο ίατρείο του στο Παγκράτι έφυγε ο αδελφός μου ο Στέλιος. Πάω στην Άθήνα και δέν τολμῶ να περάσω από το δρόμο. Κάπου εκεί Βασιλέως Γεωργίου. Οὔτε από τη γειτονιά.

Πόσοι έφυγαν μέχρι τώρα, είναι μιá άλλη πονεμένη ιστορία. Ήτανε κάποτε στο Λαϊκό Νοσοκομείο στην Άθήνα ο φίλος μου ο Δημήτρης, δίπλα του δύο κοπέλες από την Κυθρέα, ή μιá συμμαθήτρια του Στέλιου, ή άλλη δική μου, κρατούσαν ένα βιβλίο για την Κυθρέα, τις πλησίασε, τις ρώτησε αν με ξέρουν, τους συστήθηκε, έτσι έγινε ή αναγνώριση. Αυτός από Καλαμάτα, ποιητής, εκείνες από Κυθρέα. Μικρός που είναι ο κόσμος, σκέφτομαι. Έτσι έφυγε, εκεί στο Λαϊκό, άλλος ένας γιατρός τής Κυθρέας που έμεινε ή ξέμεινε στην Άθήνα, ο Παντελής.

Ήταν τότε στην κηδεία του Στέλιου, Μάιος του 2016 που μαζεύτηκαν οί φίλοι του από την Κύπρο, από την Κυθρέα οί πιό πολλοί, τρώμαξα να τους αναγνωρίσω. Μιá πένθιμη συνοδεία ανθρώπων, που τους σκόρπισε ή εισβολή και τους μάζεψε ή πόλη των Άθηνῶν, που όλους μάς χωνεύει και στη ζωή και στο θάνατο.

Κάποτε πρέπει να δοῦμε όλα αυτό τόν εξόριστο κόσμο που χάθηκε στους δρόμους του κόσμου. Όχι μόνο στην Ελλάδα, που είναι ένας τόπος δικός μας. Οικείος. Τί να πείς για Αυστραλία και Αμερική;

Κοιτάζω λοιπόν, ξανά τη φωτογραφία με τὰ παιδιά τής Τρίτης Δημοτικού, ανάμεσά τους στο κέντρο ψηλά, κι ο ξάδελφός μου ο Στέλιος, φιλοκουρεμένος, με τη φανελίτσα του, αυτός σκοτώθηκε στην εισβολή, με το Πυροβολικό, εκεί στη Βώνη. Μιá οικογένεια που σχεδόν ξεκληρίστηκε.

Ο Στέλιος ο αδελφός μου δίπλα από τόν Τάσο τόν ξάδελφό μας, είναι όλα τὰ παιδιά τής γειτονιάς εκεί που παίζαμε μέσα στους ποταμούς και στις σκιές των δέντρων και στις άλάνες.

Κάπου αναγνώρισα κι ένα άλλο παιδάκι, τὸ Γιῶργο, αυτός χάθηκε στην Αμερική. Γιῶργος Καλογήρου. Έχω να τόν δῶ εξήντα χρόνια. Τὰ κοριτσάκια δέν τὰ αναγνώρισα. Έχουν μιá θλίψη αυτές οί φωτογραφίες με εκείνα όλα τὰ παιδάκια